

COLLECTION

Innovation, integration and modern
problems in the scientific activities of young
researchers and students: theory and
practice

www.d-pressa.com

31
MARCH

Jizzakh, Uzbekistan

MINISTRY OF HIGHER EDUCATION, SCIENCE AND INNOVATION OF
THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN

JIZZAKH BRANCH OF THE NATIONAL UNIVERSITY OF UZBEKISTAN
NAMED AFTER MIRZO ULUGBEK

SCIENTIFIC JOURNAL OF SCIENCE TECHNOLOGY & DIGITAL FINANCE
JOURNAL OF INTERNATIONAL SCIENCE NETWORKS

Innovation, integration and modern problems in the scientific activities of young
researchers and students: theory and practice collection of materials of the
international scientific and practical conference on the topic

(March 31, 2026)

Jizzakh-2026

Innovation, integration and modern problems in the scientific activities of young researchers and students: theory and practice – Jizzakh: Department of economics and tourism of Jizzakh branch of the national university of Uzbekistan named after Mirzo Ulugbek, March 31, 2026, 1013 pp.

Editors in charge: Ass.prof. Soy M.P.

In the collection of materials of the conference, the role and role of Science, Education and production in the era of globalization, the pressing problems of the issues of interaction of these processes, feedback on their solutions were presented by mature specialists of the field.

In addition, research on the scientific and practical topic, carried out in the economics, Exact Sciences, Natural Sciences and socio-humanities during the globalization period, information is presented in the scientific and practical fields, which includes the latest innovative technologies in the fields of production.

It can be argued that this collection is one of the specific intersections of current thoughts and innovative ideas of the world of science. This scientific and practical conference was actively attended by professors and scientific researchers engaged in scientific research in Uzbekistan and foreign countries. In increasing the position of the scientific and practical conference, the professors and teachers of domestic and foreign higher educational institutions made a significant contribution.

Professors and teachers of foreign higher educational institutions who actively participated in the work of the conference made a worthy contribution to the high level of interaction with scientists of our country. The processes of international cooperation with foreign countries and exchange with them in the field of Science in the era of globalization have a positive effect on the development of Higher Education, the fields of Science and production. The materials of this conference are special in that they include a wide range of research, from theoretical developments to practical solutions, demonstrating the diversity of approaches and directions in this area.

In conclusion, it should be noted that this scientific and practical conference will be a very useful collection for everyone who is interested in modern research in the fields of further development of Higher Education, Science, Education and production in the era of globalization. The authors are responsible for the content and quality of the articles and abstracts included in the collection.

MAKTAB PSIXOLOGINING O'QUVCHILAR RUHIY RIVOJLANISHIDAGI O'RNI VA AHAMIYATI

Shirinboyeva Mohinur Uktam qizi

Samarqand viloyati Ishtixon tuman XTBga qarashli 69-umumiy o'rta ta'lim maktabi psixologi

Annotatsiya. Mazkur maqolada maktab psixologining o'quvchilar ruhiy rivojlanishidagi o'rni, psixologik xizmatning asosiy yo'nalishlari hamda o'quvchilarning ruhiy salomatligini ta'minlashdagi ahamiyati keng yoritilgan. Shuningdek, o'quvchilarda uchraydigan psixologik muammolar, stress va moslashuv jarayonlari tahlil qilinib, ularni bartaraf etishning samarali usullari ko'rsatib o'tilgan. Maktab psixologining ota-onalar va pedagoglar bilan hamkorligi masalasi ham muhim jihat sifatida ko'rib chiqilgan.

Kalit so'zlar: maktab psixologi, psixologik xizmat, ruhiy rivojlanish, o'quvchi shaxsi, stress, moslashuv, o'smirlik davri, psixodiagnostika, konsultatsiya, profilaktika

Kirish

Hozirgi kunda ta'lim tizimi oldida turgan eng muhim vazifalardan biri — nafaqat bilimli, balki ma'naviy barkamol, mustaqil fikrlay oladigan va ruhiy jihatdan sog'lom avlodni tarbiyalashdan iboratdir. O'quvchining muvaffaqiyatli ta'lim olishi ko'p jihatdan uning psixologik holatiga bog'liq bo'lib, bu omilni e'tibordan chetda qoldirish mumkin emas.

Zamonaviy maktab muhitida o'quvchilar turli xil psixologik bosimlarga duch kelmoqda. Axborot oqimining ortishi, o'quv yuklamalarining ko'pligi, ijtimoiy muhitdagi o'zgarishlar hamda oilaviy omillar ularning ruhiy holatiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Natijada o'quvchilarda stress, xavotir, o'ziga ishonchsizlik kabi holatlar yuzaga kelishi mumkin.

Shu nuqtai nazardan maktablarda psixologik xizmatni rivojlantirish va takomillashtirish dolzarb vazifaga aylanmoqda. Maktab psixologi o'quvchilarning ruhiy rivojlanishini qo'llab-quvvatlovchi, ularning muammolarini aniqlovchi va bartaraf etuvchi muhim mutaxassis hisoblanadi.

Asosiy qism

1. Maktab psixologik xizmatining mazmuni va mohiyati

Maktab psixologik xizmati ta'lim tizimining ajralmas qismi bo'lib, u o'quvchilarning ruhiy salomatligini saqlash, rivojlantirish va qo'llab-quvvatlashga qaratilgan. Ushbu xizmatning asosiy maqsadi — o'quvchilar uchun qulay psixologik muhit yaratish va ularning shaxs sifatida to'laqonli rivojlanishini ta'minlashdir.

Psixologik xizmat quyidagi yo'nalishlarda amalga oshiriladi:

- psixodiagnostik faoliyat
- psixokorreksion ishlar
- psixoprofilaktika

- psixologik maslahatlar
- rivojlantiruvchi treninglar

Har bir yoʻnalish oʻquvchining ruhiy rivojlanishiga turlicha taʼsir koʻrsatadi va kompleks tarzda olib borilganda yuqori samaradorlikka erishiladi.

2. Oʻquvchilar ruhiy rivojlanishining psixologik xususiyatlari

Oʻquvchilarning ruhiy rivojlanishi yosh bosqichlariga qarab farqlanadi. Boshlangʻich sinf oʻquvchilarida koʻproq oʻyin faoliyati ustun boʻlsa, oʻrta va yuqori sinflarda ijtimoiy munosabatlar va shaxsiy identifikatsiya jarayonlari kuchayadi.

Ayniqsa, oʻsmirlik davri psixologik jihatdan murakkab bosqich hisoblanadi.

Bu davrda:

- hissiy beqarorlik kuchayadi
- mustaqillikka intilish ortadi
- tengdoshlar fikri muhim ahamiyat kasb etadi

Maktab psixologi aynan shu davrda oʻquvchilarga toʻgʻri yoʻl-yoʻriq koʻrsatib, ularning shaxs sifatida shakllanishiga ijobiy taʼsir koʻrsatadi.

3. Oʻquvchilarda uchraydigan psixologik muammolar

Zamonaviy oʻquvchilar turli xil psixologik muammolarga duch kelishmoqda.

Eng koʻp uchraydigan muammolar quyidagilardan iborat:

- ❖ stress va xavotir holatlari
- ❖ oʻziga ishonchsizlik
- ❖ ijtimoiy moslashuv qiyinchiliklari
- ❖ agressiv xatti-harakatlar
- ❖ depressiv kayfiyat

Bu muammolar oʻz vaqtida aniqlanmasa, oʻquvchining oʻqishiga va ijtimoiy hayotiga salbiy taʼsir koʻrsatadi. Shu sababli psixolog tomonidan doimiy monitoring olib borilishi zarur.

4. Stress va uning oʻquvchilarga taʼsiri

Stress oʻquvchilarning ruhiy salomatligiga jiddiy taʼsir koʻrsatuvchi omillardan biridir. U koʻpincha ortiqcha yuklama, imtihonlar yoki oilaviy muammolar natijasida yuzaga keladi.

Stress quyidagi belgilar orqali namoyon boʻladi:

- tez charchash
- diqqatning susayishi
- asabiylik
- uyqu buzilishi

Maktab psixologi stressni kamaytirish uchun turli metodlardan foydalanadi: relaksatsiya mashqlari, psixologik treninglar, individual suhbatlar va maslahatlar.

5. Moslashuv jarayonida psixologik yordam

Moslashuv jarayoni har bir oʻquvchi hayotida muhim oʻrin tutadi. Yangi sinf, yangi muhit yoki yangi talablar oʻquvchida psixologik qiyinchiliklar keltirib chiqarishi mumkin.

Psixolog bu jarayonda:

- ✓ qoʻllab-quvvatlovchi suhbatlar oʻtkazadi

- ✓ moslashuv treninglarini tashkil etadi
- ✓ qo‘rquv va xavotirni kamaytirishga yordam beradi
- ✓ Bu esa o‘quvchining o‘zini erkin va ishonchli his qilishiga olib keladi.

6. Ota-onalar va pedagoglar bilan hamkorlik

Maktab psixologining samarali faoliyati ko‘p jihatdan ota-onalar va o‘qituvchilar bilan hamkorlikka bog‘liq. Chunki o‘quvchining rivojlanishi faqat maktab bilan cheklanmaydi.

Psixolog:

- ota-onalar uchun seminar va treninglar o‘tkazadi
- pedagoglarga psixologik tavsiyalar beradi
- muammoli vaziyatlarda vositachi rolini bajaradi
- Bu hamkorlik o‘quvchi shaxsining uyg‘un rivojlanishini ta‘minlaydi.

7. Psixologik profilaktika va rivojlantiruvchi faoliyat

Profilaktik ishlar muammolarni oldini olishga qaratilgan bo‘lib, maktab psixologining muhim vazifalaridan biridir.

Psixolog:

- kommunikativ ko‘nikmalarni rivojlantiradi
- ijobiy fikrlashni shakllantiradi
- stressga bardoshlilikni oshiradi
- sog‘lom turmush tarzini targ‘ib qiladi

Bu faoliyatlar o‘quvchilarning shaxsiy va ijtimoiy rivojlanishiga xizmat qiladi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, maktab psixologi ta‘lim tizimida muhim o‘rin tutadi. U o‘quvchilarning ruhiy salomatligini saqlash, ularning shaxs sifatida rivojlanishini ta‘minlash hamda ijtimoiy moslashuvini qo‘llab-quvvatlashda beqiyos rol o‘ynaydi.

Zamonaviy ta‘lim sharoitida psixologik xizmatni yanada rivojlantirish, uning samaradorligini oshirish va amaliyotga keng joriy etish muhim ahamiyat kasb etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Karimova V.M. Psixologiya. – Toshkent: O‘qituvchi, 2019.
2. G‘oziev E.G‘. Umumiy psixologiya. – Toshkent, 2018.
3. Davletshin M.G. Pedagogik psixologiya. – Toshkent, 2020.
4. Shoumarov G‘.B. Oila psixologiyasi. – Toshkent, 2017.
5. O‘zbekiston Respublikasi “Ta‘lim to‘g‘risida”gi Qonuni.
6. Kamolov D. ETHICS OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE: EXPLORING THE MORAL AND SOCIAL IMPLICATIONS OF AI IN CONTEMPORARY SOCIETY //SGS-Engineering & Sciences. – 2023. – T. 2. – №. 02.
7. Цой М., Иброхимов Ш. СОВРЕМЕННАЯ СИСТЕМА ОБРАЗОВАНИЯ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВИЗАЦИИ В УЗБЕКИСТАНЕ //International Journal of scientific and Applied Research. – 2024. – Т. 1. – №. 3. – С. 24-28.
8. Kamolov D. R. O. G. L. O'zbekistonda demokratiya va axloqning zamonaviy muammolari va yechimlari //Academic research in educational sciences. – 2022. – Т. 3. – №. NUU Conference 2. – С. 348-352.